

CZU: 159.938.363.1:159.923

CRIZA VÂRSTEI A TREIA: PROBLEME ȘI SOLUȚII*Liliana SALCUȚAN**Universitatea de Stat din Moldova*

Procesul de tranziție la economia de piață a amplificat și a aprofundat și mai mult problemele socioeconomice, inclusiv: s-a înrăutățit cu mult nivelul de trai al populației, au apărut fenomenele sărăcie, șomajul latent, diferențierea socială a devenit mai accentuată, s-au înrăutățit condițiile locative, s-a redus accesul la serviciile medicale, educaționale și sociale etc., probleme care, la rândul lor, au influențat negativ procesele demografice.

Ca proces individualizat, *îmbătrânirea* este un concept care include schimbările fizice ale organismului uman după viața adultă, schimbările psihologice produse individual și capacitățile mintale, precum și schimbările modului în care persoana este percepută în societate, în ceea ce așteaptă ea și în ceea ce se așteaptă de la ea, fiind astfel un fenomen multidimensional, afectând persoana din punct de vedere biologic, psihologic, social.

Procesul îmbătrânirii este rezultatul unor fenomene complexe ce imprimă modificări continue și ireversibile în structura organismului, care în a doua jumătate a vieții antrenează o scădere a capacității de adaptare a individului la mediu printr-o creștere a sensibilității și vulnerabilității acestuia față de factorii perturbatori ai mediului social.

Asocierea proceselor naturale de involuție cu bolile cronice creează apariția unor probleme relaționale și familiale deficitare pentru acestea, transformându-le în una dintre grupele de risc cel mai sporit de îmbolnăvire, cauzate fiind de incapacitatea de a se adapta schimbărilor vieții sociale, lucru adesea manifestat prin criza vârstei a treia.

Scopul acestui articol este de a identifica particularitățile psihosociale ale crizei vârstei a treia, fiind propuse metode practice de lucru: *pregătirea cetățenilor pentru procesul pensionării, consilierea individuală și de grup* a persoanelor care au fost absorbite de viața profesională sau familială, ceea ce nu le-a permis să-și reactualizeze propria personalitate. În practica asistențială, aceste tehnici nu pot fi realizate, cauza fiind nedorința și nepregătirea profesioniștilor pentru a lucra cu persoanele vârstnice, care devin în ultimul timp unul dintre grupurile cele mai numeroase.

În concluzie vom menționa că unii vârstnici, nefiind pregătiți de a se pensiona, pășesc în acest stadiu încrezuți, nefiind susținuți de nimeni, iar alții au nevoie de îndrumarea profesioniștilor (psihologi, asistenți sociali profesioniști) pentru a reduce criza vârstei a treia.

Cuvinte-cheie: *vârsta a treia, persoană vârstnică, criză de identitate, disperare, absorbție, roluri pasive, consiliere individuală.*

THIRD AGE CRISIS: PROBLEMS AND SOLUTIONS

The transition process to the market economy has increased socio-economic issues, including worsening of living standard, poverty phenomenon, social differentiation, latent unemployment, worsening of housing maintenance and utilities board, poor accessibility of medical, educational and social services, which all had a negative impact on demographic processes.

As an individualized process, old age is a concept that includes physical changes in human body after adult life, individual psychological changes, mental capacity. The ageing evolution is a result of multiple phenomenon with continuous and irreversible changes in human body. These changes lead to a decrease in the individual ability to adaption to the environment.

The association of natural changes of involution with chronic diseases cause domestic problems turning them into the group with the highest risk of illness. These are caused by the inability to the changes adaption in social life, which is often manifested by the crisis of the third age.

The purpose of this article is to identify the psychosocial features of the third age crisis, proposing the application of practical working methods: training citizens for the retirement process, individual and group counseling of people who have been taken up by work or family life. In social work, these techniques can not be achieved because of unwanted and unprepared professionals to work with older people.

In conclusion, some older people go to this stage of their life – the retirement – not being prepared for and supported by anyone. But others need guidance of professionals (psychologists, social workers etc.) to reduce the third age crisis.

Keywords: *third age, older people, identity crisis, desperation, preoccupation, passive roles, individual counseling.*

*Prezentat la 20.10.2018**Publicat: noiembrie 2018*

